

PENSUM

BARNEHAGELÆRERUTDANNING

DELTID

3. STUDIEÅR

2016-2017

Felles pensum for alle studieår:

FN's barnekonvensjon om barns rettigheter (2003). Lastes ned fra <http://www.fn.no/Bibliotek/Avtaler/Menneskerettigheter/FNs-konvensjon-om-barnets-rettigheter-Barnekonvensjonen>

Lov om barnehager (barnehageloven). Lov av 17. juni 2005, nr. 64. (2011). Oslo: Kunnskapsdepartementet. Lastes ned fra <http://www.lovdatab.no>

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. (2011). Oslo: Kunnskapsdepartementet . Lastes ned fra <http://www.udir.no/Barnehage/Rammeplan/>

Felles pensum for alle kunnskapsområder i 3. studieår (NHB, STM og LSU):

Gjervan, M. (Red.). (2006). *Temahefte om språklig og kulturelt mangfold*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Lastes ned fra http://www.udir.no/Upload/barnehage/Pedagogikk/Temahefter/temahefte_om_spraklig_og_kulturelt_mangfold.pdf?epslanguage=no (50 s.)

Høigård, A., Mjør, I & Hoel, T. (2009). *Temahefte om språkmiljø og språkstimulering i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Lastes ned fra http://www.udir.no/Upload/barnehage/Pedagogikk/Temahefter/Temahefte%20om_sprakmiljo_og_sprakstimulering_i_barnehagen_bokmaal_web.pdf?epslanguage=no (70 s.)

Kunnskapsdepartementet, (2008). *Fra eldst til yngst. Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole. Veileder*. Lastes ned fra <http://www.udir.no/Barnehage/Stotterressurser/Overganger/Fra-eldst-til-yngst---samarbeid-og-sammenheng-mellom-barnehage-og-skole/>

Reikerås, E. (2008). *Temahefte om antall, rom og form*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Lastes ned fra http://www.udir.no/Upload/barnehage/Pedagogikk/Temahefter/Temahefte_om_antall_rom_og_form.pdf?epslanguage=no (59 s.)

BDSTM3040 Språk, tekst og matematikk

Alfheim, I. & Fodstad, C. D. (2014). *Skal vi leke en bok? Om språkstimulering gjennom bildebøker*. Oslo: Universitetsforlaget. (145 s.)

Devold, E.H. (2008). *Fem, seks – det kommer en heks. Praktisk matematikk i barnehagen*. Oslo: Aschehoug. (64 s.)

Devold, E.H. (2010). *En, to – støvel og sko. Matematikk og de minste barna i barnehagen*. Oslo: Aschehoug. (80 s.)

Fosse, T. (2012). *Rom for matematikk – i barnehagen*. Bergen: Caspar Forlag. (137 s.)

- Glaser, V., Moen, K.H., Mørreaunet, S. & Søbstad, F. (red.) (2011). *Barnehagens grunnsteiner. Formålet med barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. Følgende kapitler:
Broström, S., Børnehavens formål – et kritisk blik. s. 37-48. (12 s.)
Løkken, G. & Søbstad, F., Danning. s. 83-92. (8 s.)
- Høigård, A. (2013). *Barns språkutvikling. Muntlig og skriftlig*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 3-11. (228 s.)
- Husby, O. & Kibsgaard, S. (2009). *Norsk som andrespråk. Barnehage og barnetrinn*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1-4. (73 s.)
- Jansen, K.E. (2013). *På sporet av medvirkning og læring. De yngste barna og spenningsfeltet mellom det planlagte og spontane*. Kap. 2 og 5. Bergen: Fagbokforlaget. (67 s.)
- Jansen, T.T. (2008). Å arbeide mot det ukjente. Prosjektarbeid med barn i barnehagens faglige virksomhet I T. Moser & M. Pettersvold (red.) *En verden av muligheter – fagområdene i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. s. 175-197. (22 s.)
- Kibsgaard, S. (red.) (2008). *GLSM i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. Følgende kapitler:
Valle, A.M. Hjelp! – vi blir kalehudret! Kap. 3. (10 s.)
Lyngseth, E.J. Språkoobservasjoner og språkaktiviteter i barnehagen. Kap. 6 (24 s.)
Reikerås, E. & Fauskanger, J. Ti er ikke ti, men fem. Kap. 10. (16 s.)
Semundseth, M. «God Læring i et Språkstimulerende Miljø». Kap. 13. (11 s.)
- Lyngseth, E.J. (2014). Forebyggende muligheter i barnehagen gjennom kartlegging og tidlig innsats. I V. Glaser, I Størksen & M.-B. Drugli (red.) *Utvikling, lek og læring i barnehagen – forskning og praksis*. Bergen: Fagbokforlaget. s. 307-323. (24 s.)
- Semundseth, M. & Hopperstad, M. (2013). *Barn lager tekster. Om barns tidlige tekstproduksjon og de voksnes betydning*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (158 s.)
- Thiel, O. & Nakken, A.N. (2014). *Matematikkens kjerne*. Bergen: Fagbokforlaget. (303 s.)
- Åberg, A. & Taguchi, H. L. (2006). *Lyttende pedagogikk. Etikk og demokrati i pedagogisk arbeid*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 7. (30 s.)

Kompendium BDSTM3040 – Språk, tekst og matematikk

- Aukland, S. (2013). Overgangen barnehage – skole. I Ø. Kvello (red.) *Barnas barnehage 1. Målsettinger, føringer og rammer for barnehagen*. Oslo: Gyldendal Akademisk. s. 296-323. (27 s.)
- Gjems, L. (2007). *Hva lærer barn når de forteller?* Kap. 2. Læring gjennom deltakelse. Bergen: Fagbokforlaget. s. 21-45. (25 s.)
- Lyingseth, E. J. (2014). Forebyggende muligheter i barnehagen gjennom kartlegging og tidlig innsats. I V. Glaser, M. B. Drugli, & I. Størksen (red.) *Utvikling, lek og læring i barnehagen - forskning og praksis*. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 16. s. 307-323. (24 sider)
- Semundseth, M. & Hopperstad, M. (2010). "Hiv og hoi": Brevskrivning til Kaptein Sabeltann – en meningsfull skrivesituasjon i klasserommet på 1.trinnet? I J. Smidt (red.) *Skriving i alle fag - innsyn og utspill*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag. s. 67-89.(22 s.).

BDLSU3050 Kunnskapsområde Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid

- Birkeland, Å. & Carson, N. (2013). *Veiledning for barnehagelærere*. Oslo: Cappelen Damm. Kap. 5-7. (104 s.)
- Bratterud, Å. & Emilsen, K. (2013). *Dørstokkmila*. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 1-2 og 5-6. (67 s.)
- Børhaug, K. (2010). Medverknad for born i barnehagen – meir påverknad? *Tidskriftet FoU i praksis*, 4 (2), s 9 – 23. (14 s). <http://tapir.pdc.no/pdf/FOU/2010/2010-02-2.pdf>
- Glaser, V. (2013). *Foreldresamarbeid. Barnehagen i et mangfoldig samfunn*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 8-11. (47 s.).
- Gotvassli, K.-Å. (2013). *Boka om ledelse i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (310 s.)
- Gunnestad, A. (2014). *Didaktikk for barnehagelærere. En innføring*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 6 og 7. (42 s.)
- Hennum, B. A. (2015) *Organisasjon og profesjon*. I B.A. Hennum, M. Pettersvold & S. Østrem (red). *Profesjon og kritikk*. Bergen, Fagbokforlaget. (s. 83-105) (23 s.)
- Hennum, B. A. & Østrem, S. (2016). *Barnehagelæreren som profesjonsutøver*. Oslo: Cappelen Damm. Kap. 1, 2, 5, 6 og 7. (71 s.)
- Hyrve, G. & Sataøen, S.O. (2006). *Samfunnsfag i førskolelærerutdanningen*. (3. utgave) Oslo: Universitetsforlaget. (s. 182 – 237). (50 s.)

- Killèn, K. (2012). *Forebyggende arbeid i barnehagen. Samspill og tilknytning*. Oslo: Kommuneforlaget. Kap. 4-7 og 9-10. (93 s.).
- Larsen, A. & Slåtten, M. (2015). *En bok om oppvekst. Samfunnsfag for barnehagelærere*. (4. utgave) Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 14-15 og 20-22. (74 s.)
- Moen, K.H. (2011). *Nærmiljø og samfunn i barnehagen*. (2. utgave) Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 2-3. (44 s.)
- Sjøvik, P. (red.) (2014). *En barnehage for alle. Spesialpedagogikk i barnehagelærerlærerutdanningen*. (3. utgave) Oslo: Universitetsforlaget. Følgende kapitler:
- Sagdahl, L.T., En familie i møte med det profesjonelle hjelpeapparatet. Kap. 3. (17 s.)
Franck, K. & Glaser, V., Rett til medvirkning for barn med særskilte behov. Kap. 13. (19 s.)
- Skogen, E. (red.) (2013). *Å være leder i barnehagen*. (2. utgave) Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 8. (30 s.).
- Sunde, J. (2006). Makt- og sannhetsdiskurser i barnehagen. I *Barn* nr. 3. Norsk senter for barneforskning. (18 s.)
<http://www.ntnu.no/documents/10458/19133512/sunde2.pdf>
- Østrem, S. (2015). *Profesjonsutøvelse i et spenningsfelt*. I B.A. Hennem, M. Pettersvold & S. Østrem (red). *Profesjon og kritikk*. Bergen, Fagbokforlaget. (38 s.)
- Kompendium BDLSU3050 - Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid (digitalt kompendium)**
- Børhaug, K.H. & Moen, K.H. (2014). *Politisk-administrative rammer for barnehageledelse*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 5. (22 s.).
- Gotvassli, K.-Å. (2014). Barnehagen som en lærende organisasjon – teoretiske perspektiver. I S. Mørreaunet, K.-Å. Gotvassli, K.H. Moen & E. Skogen (red). *Ledelse av en lærende barnehage*. Bergen: Fagbokforlaget. (s.17 -35) (18 s.)